

31. sz. Ajánlás

az ipari balesetek megelőzéséről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1929. május 30-án tizenkettedik ülészakára ült össze, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el az ipari balesetek megelőzésére vonatkozóan, - amely kérdés az ülészak napirendjének első pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Egyezmény formájában adja közre, a mai napon, 1929. június 21-én elfogadja az alábbi Ajánlást, amely az "Ipari balesetek megelőzéséről szóló 1929. évi Ajánlás" néven idézhető, és amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai elé kell terjeszteni, annak megfontolása céljából, hogy ezt a nemzeti törvények által, vagy más módon hatályba léptessék a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának rendelkezései szerint:

Mivel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának Preambuluma a munkavállalók munkahelyi balesetek elleni védelmét az ipari körülmények javítása révén sürgősen végrehajtandó feladatként írja le;

Mivel az ipari balesetek nemcsak a munkavállalók és családjaik körében okoznak szenvedést és nyomorúságot, de a társadalom egésze számára is jelentős anyagi veszteséget jelentenek;

Mivel a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1923-ban a felügyeleti rendszerek megszervezésének általános elveiről szóló Ajánlást fogadott el, amelyben *inter alia* kifejtik, hogy a hatékonyság növelése érdekében „A felügyeletet egyre inkább abba az irányba kell fejleszteni, hogy az biztosítsa a legmegfelelőbb biztonsági módszerek elfogadását a balesetek és megbetegedések megelőzése érdekében oly módon, hogy a munkát kevésbé veszélyessé, egészségesebbé, kevésbé fárasztóvá teszi az összes érintett fél intelligens megértése, képzettsége és együttműködése révén”;

Mivel kívánatos, hogy a különböző országok tapasztalatai alapján a balesetek számának csökkenését és azok súlyosságának enyhítését lehetővé tevő leghatékonyabb intézkedéseket és módszereket lajstromba vegyék a tagállamok kölcsönös előnye érdekében;

Mivel a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1928-as ülészakán határozatot fogadtak el, amelyben a Konferencia kifejezte véleményét, hogy eljött az idő arra, hogy egy magasabb szintű biztonság elérését tűzzék ki célul új módszerek fejlesztése által, és hogy a legnagyobb előrelépést a „Biztonság, mindenek felett” mozgalom célkitűzésének megfelelően lehet elérni, bár ez nem helyettesítheti az állam szerepét a balesetek megelőzése érdekében hozott rendelkezések előírásában és alkalmazásában;

Tekintettel arra, hogy rendkívüli fontosságú az, hogy az összes személy vagy testület - beleértve a munkáltatókat, munkavállalókat, munkáltatói és munkavállalói szervezeteket, a kormányokat és a közvéleményt - minden lehetséges eszközzel és a legnagyobb törekvéssel próbálja megakadályozni az ipari baleseteket;

Az Általános Konferencia azt ajánlja, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállama a következő elveket és szabályokat fontolja meg az ipari létesítményekben történő balesetek megelőzése érdekében. A következőket kell ipari üzemnek tekinteni:

a bányákat, kőbányákat, és a föld ásványi kincseinek kitermelésére szolgáló vállalatokat;

azokat a vállalatokat, amelyekben termékeket készítenek, alakítanak át, tisztítanak, javítanak, díszítenek, dolgoznak fel, tesznek eladásra alkalmassá, bontanak le vagy semmisítenek meg továbbá az olyan vállalatokat, amelyekben anyagokat alakítanak át; beleértve a hajókat építő vállalatokat, valamint az elektromos áram vagy bármilyen más hajtóerő előállítását, átalakítását és továbbítását;

mindennemű épületek és építmények, továbbá vasutak, közúti vasutak, kikötők, dokkok, kőgátak, csatornák, belvízi hajóutak, utak, alagutak, hidak, völgyhidak, gyűjtőcsatornák, közönséges levezető csatornák, kutak, távíró és távbeszélő berendezések, villanyművek, gázművek és vízművek építését, újraépítését, karbantartását, tatarozását, átalakítását vagy lebontását, és más építési munkákat, valamint az ilyen munka vagy szerkezet elkészítésére történő előkészületet, vagy előkészítéséhez szükséges alapozó munkálatokat;

a személyek és áruk szállítását úton, vasúton és belvízi hajóúton, ideértve az áruknak kikötőkben, rakpartokon, lerakodóhelyeken és raktárakban való kezelését, kivéve a kézi erővel történő szállítást.

A Konferencia, mivel a továbbiakban arra a megállapításra jutott, hogy a balesetek megelőzése ugyanolyan fontos a mezőgazdaságban, mint az ipari létesítményekben, azt ajánlja a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállamának, hogy jelen Ajánlást a mezőgazdaság területén is alkalmazza, figyelembe véve a mezőgazdasági munka speciális feltételeit.

I.

1. Mivel a baleset megelőzésről szóló tanulmányok a következőkön alapulnak -

- (a) a balesetek okainak és körülményeinek vizsgálata;
- (b) az egyes iparágakban előforduló összesített balesetek és a különböző iparágakban létező speciális veszélyek statisztikáján alapuló tanulmány, és „törvények”, amelyek a balesetek előfordulását és – többéves összehasonlítás révén – a megelőzésükre hozott eszközök hatását határozzák meg,

A Konferencia ajánlja, hogy minden tagállam hozza meg a szükséges lépéseket törvényi vagy adminisztratív úton, amelyekkel hatékonyan tudják biztosítani a fenti információ összegyűjtését és felhasználását.

A Konferencia a továbbiakban ajánlja, hogy az egyes országokban az állami szervek, amennyiben szükséges, az egyes iparágak által felállított intézmények vagy bizottságok segítségével folytassanak metodikai vizsgálatot.

Az állami szervek támaszkodhassanak a munkáltatói és munkavállalói ágazati szervezetek valamint a baleset megelőzési felügyeletért felelős szolgálatok

együttműködésére, valamint, ahol szükséges, vehessék igénybe a szakmai szövetségeket és a balesetbiztosítási intézeteket vagy vállalatokat.

Az is kívánatos, hogy a munkáltatói és munkavállalói ágazati szövetségek működjenek együtt a baleset megelőzésért felelős intézményekben, az egyes iparágakban.

2. Mivel a tapasztalat és a kutatás azt mutatja, hogy a balesetek előfordulási aránya és súlyossága nem csupán a munka vagy a felszerelés típusából, vagy a különböző használati eszközökből adódó veszélyektől függ, hanem fizikai, pszichológiai és fiziológiai tényezőktől is, a Konferencia ajánlja, hogy az 1. bekezdésben említett, anyagi tényezőkkel összefüggő vizsgálatok mellett e további tényezőket is vizsgálják.

3. Mivel a munkavállaló munkakörére való alkalmassága és munkája iránti érdeklődése elsőrendű fontosságú tényezők a biztonság előmozdítása érdekében, fontos, hogy a tagállamok támogassák azokat a tudományos kutatásokat, amelyek a pályaválasztás, a kiválasztás és a gyakorlati alkalmazás legjobb módszereit kutatják.

4. Mivel a baleset megelőzés továbbfejlesztése szempontjából fontos, hogy az 1. és 2. bekezdésben említett vizsgálatok eredményei a lehető legszélesebb körben váljanak ismertté, és mivel az is kívánatos, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal legyen birtokában annak az információnak, amely a baleset megelőzéssel kapcsolatos tevékenységének kiterjesztéséhez szükséges, a Konferencia ajánlotta, hogy a vizsgálatok fontosabb eredményeit közöljék a Nemzetközi Munkaügyi Hivatallal annak érdekében, hogy ezeket az eredményeket tevékenységében és publikációiban felhasználhassa.

Az is kívánatos, hogy a különböző ipari országok kutatóintézetei vagy szervezetei folytassanak nemzetközi konzultációt és cseréljék ki eredményeiket.

5. A tagállamok állítsanak fel központi hivatalokat az ipari balesetekkel összefüggő statisztikai adatok gyűjtésére és rendszerezésére, valamint közöljék az egyes országokban előforduló ipari balesetekkel kapcsolatos összes elérhető statisztikai adatot a Nemzetközi Munkaügyi Hivatallal. Emellett a tagállamok – egy Egyezmény későbbi előkészítését szem előtt tartva – legyenek kapcsolatban a Nemzetközi Munkaügyi Hivatallal az ipari baleseti statisztikák kereteinek kijelölésében és kialakításában annak érdekében, hogy olyan egységes alapot hozzanak létre, amely a lehető legnagyobb mértékben lehetővé teszi a különböző országok statisztikáinak összehasonlító tanulmányozását.

II.

6. Figyelembe véve azokat a kielégítő eredményeket, amelyeket a különböző országok tapasztalata mutatott az ipari balesetek megelőzésében érdekelt összes fél, és különösen a munkáltatói és munkavállalói szervezetek együttműködésével kapcsolatban, fontos, hogy a tagállamok lehetőségükhöz képest a lehető legtöbbet tegyék meg egy ilyen együttműködés kialakítása és ösztönzése érdekében, ahogy ezt az 1923-ban elfogadott felügyeleti rendszerekről szóló Ajánlás ajánlja.

7. Ajánlatos, hogy minden egyes iparágban vagy ágazatban a körülményektől függően rendszeres konferenciákat tartsanak az állami felügyeleti szolgálat, vagy más illetékes testületek, valamint az érintett reprezentatív munkáltatói és munkavállalói szervezetek részvételével: (a) hogy megvitassák és áttekintsék az adott iparág helyzetét a balesetek előfordulása és súlyossága szempontjából, a törvény által lefektetett intézkedések gyakorlati

alkalmazása és hatékonysága szempontjából, vagy az állam vagy más illetékes testületek és az iparág képviselői által kialakított eszközökkel kapcsolatban, vagy az egyes munkáltatók által kipróbált eszközökkel kapcsolatban, és (b) hogy a további fejlesztésre vonatkozó javaslatokat megvitassák.

8. A továbbiakban ajánlatos, hogy a tagállamok aktívan és folyamatosan ösztönözzék olyan intézkedések elfogadását, amellyel a biztonságot lehet elősegíteni, különösképpen a következőkre való tekintettel (a) egy munkabiztonsági szervezet kialakítása az üzemben, amelynek feladatai közé tartozik üzemi vizsgálat lefolytatása minden egyes üzemi baleset esetében, valamint olyan módszerek kidolgozása, amelyek segítségével meg lehet akadályozni a balesetek újbóli előfordulását; a biztonság biztosítása érdekében az üzemek, gépek és berendezések szisztematikus ellenőrzése, és különösképpen annak ellenőrzése, hogy az összes biztonsági berendezést és biztonsági eszközt megfelelő rendben és helyzetben karbantartanak; az új és különösképpen a fiatal munkavállalók számára a munkájuknál használt gépek és berendezések működtetéséből adódó lehetséges veszélyek ismertetése; az elsősegély és a sérült munkavállalók szállításának megszervezése; az alkalmazottak javaslatainak ösztönzése a munka biztonságosabbá tétele érdekében; (b) az egyes üzemek vezetőinek és munkavállalóinak, valamint az egyes iparágak munkavállalói és munkáltatói szervezeteinek együttműködése a biztonság előmozdítása érdekében egymással, az állammal és más megfelelő szervekkel olyan módszerek és keretek segítségével, amelyek a legjobban alkalmazhatóak a nemzeti feltételek és adottságok tükrében. A következő módszereket ajánlatos példaként figyelembe vennie az érintetteknek: üzembiztonsági felügyelő kinevezése, üzemi munkabiztonsági bizottságok kialakítása.

9. Ajánlatos, hogy a tagállamok erejükhöz mérten mindent tegyenek meg annak érdekében, hogy a munkavállalók figyelmét és érdeklődését felkeltsék a balesetek megelőzésével kapcsolatban, valamint, hogy biztosítsák együttműködésüket, előadások, publikációk, filmvetítések, ipari létesítményekben tett látogatások, valamint olyan eszközök révén, amelyeket a legmegfelelőbbnek ítélnék.

10. Ajánlatos, hogy az állam állandó biztonsági kiállításokat rendezzen vagy támogassa ezek rendezését, ahol a legjobb baleset megelőzési eszközöket, intézkedéseket és módszereket mutatják be, ahol a biztonsági intézkedések láthatóvá válnak (és gépek esetén működés közben, valamint ahol tanácsot és információt adnak a munkáltatóknak, a hivatalnokoknak, munkavállalóknak, a műszaki és gépészeti iskolák tanulóinak és másoknak).

11. Figyelembe véve azt a tényt, hogy a munkavállalók a gyárban tanúsított magatartásuk révén nagymértékben hozzá tudnak járulni, és hozzá kell, hogy járuljanak a védőintézkedések sikeréhez, az államnak fel kell használnia befolyását annak biztosítása érdekében, hogy (a) a munkáltatók tegyenek meg mindent erejükhöz képest a munkavállalók baleset megelőzéssel kapcsolatos oktatásának javítása érdekében, és (b) a munkavállalói szervezetek, befolyásukat felhasználva működjenek együtt tagjaikkal ebben a munkában.

12. A Konferencia ajánlja, hogy az előző szakaszokkal összhangban hozott intézkedések mellett az állam rendeljen monográfiákat az állami felügyeleti szolgálatól vagy más illetékes hatóságoktól az egyes iparágakban, vagy ágazatokban, vagy az egyes folyamatokban előforduló balesetek okaival és megelőzésével kapcsolatban és a szerzett tapasztalatokat használják fel az iparágban, vagy folyamatokban előforduló balesetek legjobb megelőzési módszerének kidolgozása érdekében. Ezeket az információkat az állam publikálja a munkáltatók, a hivatalnokok és az iparban dolgozó munkavállalók, valamint munkáltatói és munkavállalói szervezetek informálása érdekében.

13. Az előző bekezdésben említett oktatási tevékenység fontosságára való tekintettel és az ilyen típusú oktatási tevékenység megalapozásaképpen a Konferencia ajánlja, hogy a tagállamok az általános iskolák tanmeneteibe illesszenek olyan órákat, amelyeknek célja a gondos és pontos munkavégzés kultúrájának kialakítása a diákokban, és a középfokú iskolák tanmeneteibe illesszenek olyan órákat, amelyek során a baleset megelőzés és az elsősegély témakörét oktatják. Az ipari balesetek megelőzésének képzését a szakközépiskola minden évfolyamában be kell vezetni. A diákok előtt hangsúlyozni kell a tantárgy fontosságát mind gazdasági, mind morális szempontból.

14. A baleset következményeinek súlyosságának csökkentése érdekében rendkívül fontos az azonnali elsősegély-ellátás, így intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az összes létesítményben használatra készen tartsanak megfelelő elsősegély-készletet, és fontos, hogy megfelelően képzett személyek lássák el az elsősegélyt. Az is kívánatos, hogy intézkedéseket hozzanak annak biztosítása érdekében, hogy súlyos balesetek esetén az orvosi segítség a lehető legrövidebb időn belül elérhetővé váljon. Emellett intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a sérült személyeket kórházba, illetve otthonaikba gyors úton mentőszolgálat szállíthassa.

Külön figyelmet kell fordítani az orvosok elméleti és gyakorlati képzésére a balesetekből adódó sérülések kezelése területén.

III.

15. Mivel a baleset megelőzés bármely hatékony rendszerét törvényi követelmények alapján kell kialakítani, a Konferencia ajánlja, hogy az egyes tagállamok törvényileg írják elő azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek a biztonság megfelelő szintjének biztosításához.

16. Törvény szabályozza, hogy a munkáltató kötelessége vállalkozását oly módon felszerelni és vezetni, hogy a munkavállalók megfelelő védelemben részesüljenek a vállalkozás természetét és a műszaki fejlődés állapotát figyelembe véve, valamint a munkáltatók kötelessége arról gondoskodni, hogy az alkalmazásukban álló munkavállalók részesüljenek a foglalkozásukból adódó veszélyekről szóló képzésben, amennyiben vannak ilyenek, és arról, hogy megfelelő baleset megelőzési intézkedéseket fogantossanak.

17. Általánosan kívánatos, hogy az ipari létesítmények építéséről vagy jelentős átalakításáról szóló terveket időben benyújtsák az illetékes hatósághoz annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a tervek törvényi kötelezettségeknek való megfelelését. A terveket a lehető leggyorsabban kell felülvizsgálni annak érdekében, hogy a munka végrehajtása ne szenvedjen késedelmet.

18. Az egyes országok adminisztratív és jogi rendszereitől függően a felügyeleti szerv vagy a munkavállalók baleset elleni védelmére vonatkozó törvényi kötelezettségek végrehajtásáért felelős más szervek kapjanak törvényi felhatalmazást arra, hogy bizonyos esetekben utasításokat adhassanak a munkáltatónak azzal kapcsolatban, hogy milyen lépéseket kell megtennie kötelezettségeinek végrehajtása érdekében. A munkáltató jogában áll magasabb adminisztratív hatósághoz vagy döntőbíróshoz fordulni. Fenyegető veszély esetén a felügyeleti hatóság rendelkezzen törvényi felhatalmazással annak érdekében, hogy azonnali hatállyal elrendelhesse rendeletei végrehajtását a fellebbezési jog figyelembe vétele nélkül.

19. Minthogy a munkavállalók magatartása nagy jelentőséggel bír a baleset megelőzés szempontjából, törvény írja elő, hogy a munkavállalók kötelesek betartani a baleset megelőzéssel kapcsolatos törvényi követelményeket, és különösképpen kötelesek tartózkodni a biztonsági berendezések engedély nélküli elmozdításától, valamint, megfelelően használni e berendezéseket.

20. Ajánlott, hogy mielőtt az illetékes hatóság véglegesen elrendeli az egyes iparágak baleset megelőzésével kapcsolatos adminisztratív utasításokat vagy rendelkezéseket, az érintett munkáltatói és munkavállalói reprezentatív szervezetek kapjanak lehetőséget arra, hogy megküldjék álláspontjukat az illetékes hatóságnak megfontolás céljából.

21. Törvényi vagy adminisztratív rendelkezéseknek kell biztosítani, hogy a munkavállalók együttműködhessenek a biztonsági rendelkezések betartásának biztosításában az egyes országokban leginkább alkalmazható módszerek révén: például képesített munkavállalók kinevezése a hivatalos munkaügyi felügyeleti szolgálat tisztségeire; rendelkezések, amelyek felhatalmazzák a munkavállalókat arra, hogy a munkaügyi felügyelet vagy más illetékes testület hivatalnokának ellenőrzését kérjék, amikor ezt szükségesnek ítélik, vagy a munkáltató kötelezettsége arra, hogy a munkavállalóknak vagy képviselőiknek lehetővé tegye a felügyelővel való találkozást, amikor az ellenőrzést hajt végre a vállalatnál; a munkavállalói képviselők részvétele a munkabiztonsági bizottságokban a rendelkezések betartásának biztosítása és a balesetek okainak megállapítása érdekében.

IV.

22. A Konferencia ajánlja, hogy a tagállamok iparkodjanak elérni azt, hogy a balesetbiztosítási intézetek vagy vállalatok – az egyes vállalatok biztosítási díjának megállapításakor – vegyék figyelembe a munkavállalók biztonsága érdekében a vállalatnál hozott intézkedéseket, ezzel ösztönözve a munkáltatókat biztonsági intézkedések bevezetésére.

23. Az állam használja fel a balesetbiztosítási intézményeknél és vállalatoknál lévő befolyását a balesetek megelőzésére irányuló tevékenységben történő együttműködés előmozdítása érdekében a következő módokon: a balesetek okairól és következményeiről szóló információk közlése a felügyelet szervvel vagy más érintett ellenőrző hivatallal; együttműködés az 1. bekezdésben említett intézetekben és bizottságokban és a „Biztonság, mindenek előtt” mozgalomban; a biztonsági berendezések alkalmazásának vagy fejlesztésének ösztönzése a munkáltatóknál; olyan munkavállalók, mérnökök és mások díjazása, akik felfedezéseikkel vagy ötleteikkel jelentős mértékben hozzájárulnak a balesetek elkerüléséhez; propagandatevékenység a munkáltatók és a közvélemény körében; tanácsadás biztonsági intézkedésekről, hozzájárulás a biztonsági múzeumok és intézmények munkájához a baleset megelőzésről szóló képzés érdekében.